	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	
	ΤΜΗΜΑ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. Αν η συνισταμένη ροπή που ασκείται σε ένα σώμα ως προς ένα σημείο είναι μηδέν τότε:

- α) δε του ασκούνται δυνάμεις
- β) περιστρέφεται
- γ) είναι μηδέν ως προς οποιοδήποτε σημείο
- δ) είναι ακίνητο

5 μονάδες

A2. Σε δύο επιμέρους ταλαντώσεις που γίνονται γύρω από την ίδια θέση ισορροπίας και στην ίδια διεύθυνση με παραπλήσιες συχνότητες f_1 και f_2 , διατηρούμε σταθερή την f_1 και μειώνουμε την f_2 , τότε η συχνότητα της συνισταμένης ταλάντωσης:

- α) αυξάνεται
- β) μειώνεται
- γ) παραμένει σταθερή
- δ) δε μπορούμε να γνωρίζουμε

5 μονάδες

A3. Κατά τη διάρκεια μιας απλής αρμονικής ταλάντωσης ενός σώματος:

- α) όταν η συνισταμένη δύναμη έχει την ίδια κατεύθυνση με την ταχύτητα, αυξάνεται η δυναμική ενέργεια ταλάντωσης.
- β) όταν η κινητική ενέργεια του σώματος μειώνεται, μειώνεται και η απόστασή του από τη θέση ισορροπίας.
- γ) όταν το μέτρο της επιτάχυνσης του σώματος αυξάνεται, αυξάνεται η κινητική του ενέργεια.
- δ) όταν το σώμα επιβραδύνεται, η δυναμική ενέργεια της ταλάντωσης αυξάνεται.

5 μονάδες

A4. Σε μία πλαστική κρούση:

- α)** Διατηρείται η μηχανική ενέργεια
- β)** Διατηρείται η ορμή κάθε σώματος
- γ)** Αν τα σώματα πριν την κρούση έχουν ίσες κινητικές ενέργειες το συσσωμάτωμα παραμένει ακίνητο
- δ)** Η αρχική κινητική ενέργεια του συστήματος είναι μεγαλύτερη από την τελική

5 μονάδες

A5. Να γράψετε ποιες από τις προτάσεις που ακολουθούν είναι ΣΩΣΤΕΣ και ποιες ΛΑΘΟΣ.

- α)** Ένα σώμα εκτελεί μεταφορική κίνηση όταν όλα τα στοιχειώδη μέρη του κινούνται με ίσες ταχύτητες, κατά μέτρο και κατεύθυνση.
- β)** Ο Χαλκός (Cu) χαρακτηρίζεται ως σιδηρομαγνητικό υλικό
- γ)** Ένα σώμα κρέμεται από αβαρές κατακόρυφο ελατήριο και ισορροπεί. Εάν αποκολληθεί ένα τμήμα του σώματος, το ύψος της ΘΙ από το έδαφος ελαττώνεται.
- δ)** Το πλάτος της εναλλασσόμενης τάσης μεταβάλλεται ημιτονοειδώς με το χρόνο
- δ)** Η φλέβα του νερού μιας βρύσης γίνεται στενότερη καθώς πέφτει γιατί μεταβάλλεται η πίεση

5 μονάδες

ΘΕΜΑ Β

B1. Στην περιφέρεια δίσκου μάζας $3M$ βρίσκεται ένα παιδί μάζας M που κρατάει μια μπάλα μάζας

$$\frac{M}{2}$$

. Το σύστημα δίσκος – παιδί – μπάλα περιστρέφεται με γωνιακή ταχύτητα ω και κινητική ενέργεια K_1 . Το παιδί εκτοξεύει τη μπάλα με ταχύτητα εφαπτόμενη στο δίσκο και ομόρροπη με τη φορά περιστροφής του συστήματος που έχει μέτρο $2\omega R$. Η κινητική ενέργεια του συστήματος δίσκος – παιδί μετά την απομάκρυνση της μπάλας είναι K_2 . Αν είναι γνωστό ότι η ροπή αδράνειας δίσκου ως προς άξονα κάθετο στο επίπεδό του που διέρχεται από το κέντρο

μάζας του είναι $I_{cm} = \frac{1}{2}MR^2$ τότε ο λόγος $\frac{K_1}{K_2}$ είναι:

- α)** 7,5
- β)** 0,75
- γ)** 2

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

2 μονάδες

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

6 μονάδες

B2. Σώμα Σ_1 μάζας m είναι δεμένο στο άκρο οριζόντιου ελατηρίου σταθεράς K , το άλλο άκρο του οποίου είναι δεμένο σε κατακόρυφο τοίχο.

Το σώμα Σ_1 βρίσκεται σε επαφή με σώμα Σ_2 διπλάσιας μάζας. Το ελατήριο βρίσκεται στο φυσικό του μήκος. Συμπιέζουμε το ελατήριο κατά ℓ και αφήνουμε το σώμα ελεύθερο να κινηθεί. Στο επίπεδο δεν υπάρχουν τριβές. Όταν φτάνει το Σ_1 για πρώτη φορά στη θέση φυσικού μήκους του ελατηρίου συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με το ακίνητο Σ_2 . Η απόσταση των σωμάτων Σ_1 και Σ_2 όταν το Σ_1 ακινητοποιηθεί για πρώτη φορά μετά την κρούση είναι:

α) $(1 + \pi) \frac{\ell}{3}$ **β)** $(2 + \pi) \frac{\ell}{2}$ **γ)** $(3 + \pi) \frac{\ell}{6}$

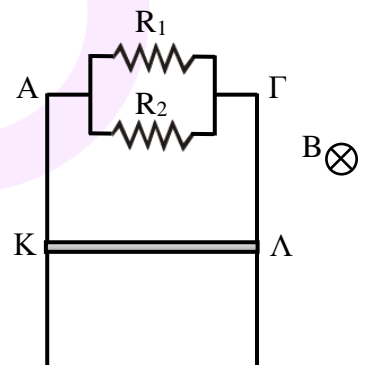
Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

2 μονάδες

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

6 μονάδες

B3. Τα άκρα A και Γ δύο παράλληλων αγωγών Ax και Γy μεγάλου μήκους και αμελητέας αντίστασης ενώνονται με το σύστημα των αντιστάσεων $R_1 = 3R$ και $R_2 = 6R$ όπως φαίνεται στο σχήμα. Ένας τρίτος αγωγός $K\Lambda$ μήκους ℓ , μάζας m και αντίστασης $R_3 = 2R$ αφήνεται από ένα σημείο πολύ κοντά στις αντιστάσεις. Η διάταξη βρίσκεται εντός βαρυτικού πεδίου με επιτάχυνση g και στο χώρο επικρατεί ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B κάθετο στο επίπεδο των αγωγών με τη φορά που φαίνεται στο σχήμα.

α) Η ηλεκτρική τάση που αναπτύσσεται στο εξωτερικό κύκλωμα όταν κινείται με σταθερή ταχύτητα είναι:

i) $\frac{4mgR}{B\ell}$ **ii)** $\frac{2mgR}{B\ell}$ **iii)** $\frac{2mgR}{B^2\ell^2}$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

1 μονάδες

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

4 μονάδες

β) Το επαγωγικό φορτίο που μετακινήθηκε σε χρόνο t_1 μετά την σταθεροποίηση της ταχύτητας είναι:

i) $\frac{2mgt_1}{Bl}$

ii) $\frac{mgt_1}{Bl}$

iii) $\frac{4mgt_1}{Bl}$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

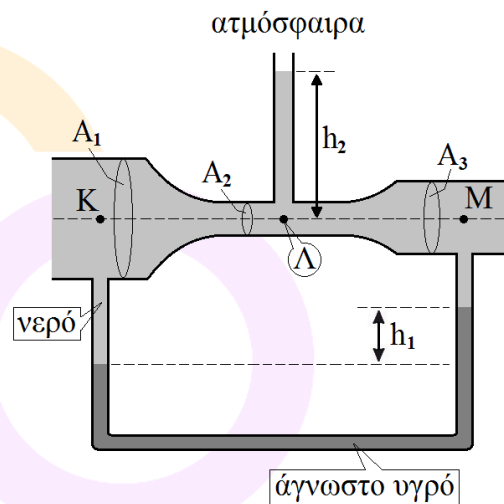
1 μονάδες

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

3 μονάδες

ΘΕΜΑ Γ

Ο οριζόντιος σωλήνας του διπλανού σχήματος έχει μεταβλητό εμβαδόν διατομής και διαρρέεται από νερό, το οποίο θεωρείται ιδανικό ρευστό. Στην περιοχή του σημείου Κ, το εμβαδόν διατομής του σωλήνα ισούται με $A_1 = 50 \text{ cm}^2$, στην περιοχή του σημείου Λ με $A_2 = 20 \text{ cm}^2$, ενώ στην περιοχή του σημείου Μ ισούται με $A_3 = 40 \text{ cm}^2$. Ένας δεύτερος σωλήνας σχήματος U συνδέεται με τον οριζόντιο σωλήνα και περιέχει άγνωστο υγρό σε ισορροπία, το οποίο δεν αναμειγνύεται με το νερό. Η υψομετρική διαφορά της στάθμης του άγνωστου υγρού στον σωλήνα U είναι $h_1 = 45 \text{ cm}$. Στην κατακόρυφη διεύθυνση που διέρχεται από το σημείο Λ έχουμε προσαρμόσει έναν λεπτό σωλήνα, ο οποίος είναι ανοιχτός στο πάνω άκρο του. Το νερό που βρίσκεται στον κατακόρυφο σωλήνα ισορροπεί, με την ελεύθερη επιφάνειά του να βρίσκεται σε ύψος $h_2 = 50 \text{ cm}$ από το σημείο Λ. Το μέτρο της ταχύτητας ροής του νερού στο σημείο Κ είναι $u_K = 4 \text{ m/s}$. Τα σημεία Κ, Λ και Μ βρίσκονται πάνω στην ίδια ρευματική γραμμή.

Γ1. Να βρείτε την παροχή του οριζόντιου σωλήνα.

Μονάδες 5

Γ2. Να υπολογίσετε την μεταβολή της κινητικής ενέργειας ανά μονάδα όγκου του νερού κατά την μετακίνησή του από το σημείο Κ στο σημείο Λ.

Μονάδες 6

Γ3. Να υπολογίσετε την πίεση του νερού στα σημεία Κ, Λ και Μ.

Μονάδες 7

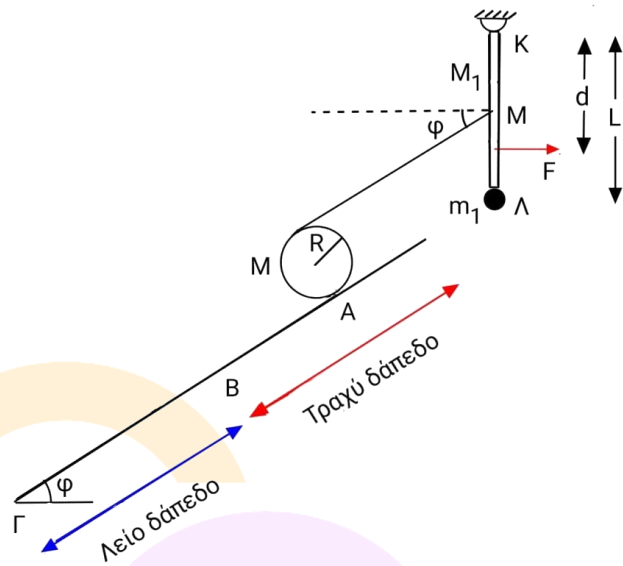
Γ4. Να βρείτε την πυκνότητα του άγνωστου υγρού που βρίσκεται στον σωλήνα σχήματος U.

Μονάδες 7

Δίνονται, η πυκνότητα του νερού $\rho_v = 1000 \text{ kg/m}^3$, η ατμοσφαιρική πίεση $p_{atm} = 10^5 \text{ N/m}^2$ και η επιτάχυνση λόγω της βαρύτητας $g = 10 \text{ m/s}^2$.

ΘΕΜΑ Δ

Στη διάταξη που ακολουθεί ένας δίσκος μάζας M και ακτίνας $R = 0,1\text{m}$ που βρίσκεται πάνω σε τραχύ τμήμα κεκλιμένου επιπέδου γωνίας κλίσης φ έχει τυλιγμένο στην περιφέρεια του αβαρές και μη εκτατό νήμα το άλλο άκρο του οποίου καταλήγει στο μέσο M μιας ομογενούς και ισοπαχής ράβδου $ΚΛ$ μήκους $L = 2\text{m}$ και μάζας $M_1 = 3\text{kg}$ στο άκρο Λ της οποίας είναι κολλημένη σημειακή μάζα $m_1 = 1\text{kg}$. Ο δίσκος ισορροπεί ακίνητος σε τραχύ δάπεδο ενώ η ράβδος είναι δεμένη σε άρθρωση K . Το σύστημα ράβδος σημειακή μάζα ισορροπεί σε κατακόρυφη διεύθυνση επειδή ασκείται κάθετα σε αυτή δύναμη $F = 32\text{N}$ σε απόσταση $d = 1,5\text{m}$ από το άκρο της K .

Δ1. α) Στη κατάσταση ισορροπίας να υπολογίσετε τη στατική τριβή σε μέτρο και κατεύθυνση που δέχεται ο δίσκος από το δάπεδο.

3 μονάδες

β) Τη ροπή αδράνειας του δίσκου γύρω από άξονα που διέρχεται από το κέντρο μάζας του

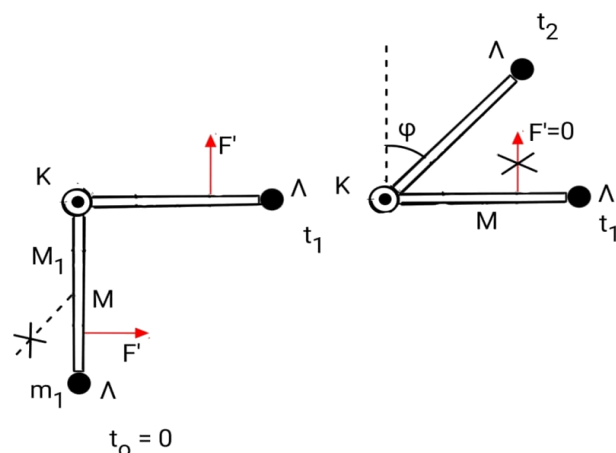
2 μονάδες

Την $t = 0$ κόβεται το νήμα και δίσκος ξεκινά αμέσως να εκτελεί κύλιση χωρίς ολίσθηση στο τραχύ δάπεδο AB .

Δ2. Να βρείτε την ελάχιστη τιμή του συντελεστή τριβής για την οποία ο δίσκος εκτελεί κύλιση χωρίς ολίσθηση στο τραχύ δάπεδο AB

5 μονάδες

Αμέσως μετά το κόψιμο του νήματος η δύναμη F αυξάνεται ακαριαία στην τιμή F' και το σύστημα ράβδος σημειακή μάζα αρχίζει να περιστρέφεται γύρω από το K . Η δύναμη F' παραμένει συνεχώς κάθετη στη ράβδο. Τη χρονική στιγμή t_1 που η ράβδος φτάσει σε οριζόντια θέση η δύναμη F' καταργείται και στη συνέχεια η ράβδος εκτελεί οριακά πλήρη κύκλο.

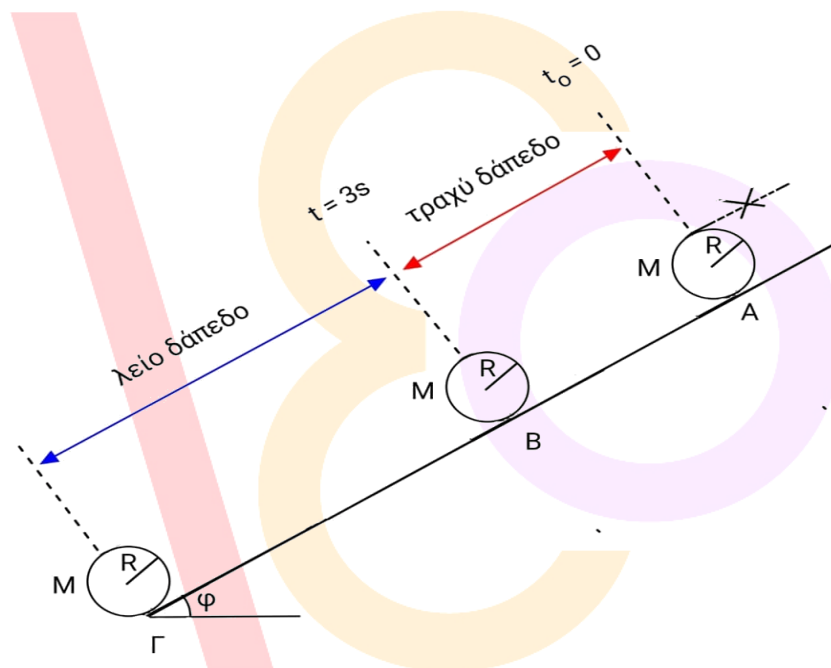
Δ3. α) Να βρείτε το μέτρο της σταθερής δύναμης F' και την ταχύτητα του κέντρου μάζας της ράβδου τη στιγμή που αυτή φτάνει στην οριζόντια θέση

4 Μονάδες

β) Να υπολογίσετε το ρυθμό μεταβολής της στροφορμής μόνο της ράβδου τη χρονική στιγμή t_2 που η ράβδος μετά την κατάργηση της δύναμης F' σχηματίζει γωνία ϕ με την κατακόρυφη διεύθυνση

4 Μονάδες

Δ4. Την $t = 3s$ ο δίσκος εισέρχεται σε λείο δάπεδο ΒΓ. Όταν φτάσει στη θέση Γ έχει διαγράψει από την έναρξη της κίνησης του ($t_0=0$) συνολικά $N = \frac{270}{\pi}$ περιστροφές.

Να υπολογίσετε το λόγο του μήκους του τόξου που στράφηκε ο δίσκος προς το διάστημα που διένυσε το κέντρο μάζας στο τελευταίο δευτερόλεπτο της κίνησης του.

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

7 Μονάδες

Δίνονται $g = 10 \text{ m/s}^2$, $\eta\mu\phi = 0,6$, $\sigma\upsilon\eta\phi = 0,8$,

$I_{\text{cm,δίσκου}} = \frac{1}{2} MR^2$ η ροπή αδράνειας δίσκου μάζας M και ακτίνας R , γύρω από άξονα που διέρχεται γύρω από το κέντρο μάζας του, $I_{\text{cm,ράβδου}} = \frac{1}{12} M_1 L^2$ η ροπή αδράνειας ράβδου γύρω από άξονα που διέρχεται γύρω από το κέντρο μάζας της

Ευχόμαστε επιτυχία!